

Правовий статус громадян в екологічних правовідносинах

Рівень вищої освіти	Третій освітньо-науковий рівень (доктор філософії)
Освітня програма	Право
Тривалість викладання	4 четверть
Заняття:	2 семестр
Лекції	2 години на тиждень
Практичні/лабораторні/тощо	4 години на тиждень
Мова викладання	українська
Кафедра, що викладає	цивільного, господарського та екологічного права

Передумови для вивчення (за потреби) _____

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://cgp.nmu.org.ua/ua/students/aspirant.php>

Інші додаткові ресурси: <http://epl.org.ua> (офіційний сайт ГО «Екологія. Право. Людина»)

Консультації: ауд.10/310, щопонеділка 9³⁵-10⁵⁵

Онлайн-консультації: офіс 365, viber (0684700735), електронна пошта

Інформація про викладачів:

	Легеца Юлія Олександрівна – професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права, д.ю.н., професор
	Персональна сторінка: https://scholar.google.com/citations?user=e5QSJ5kAAAAJ&hl=ru
	E-mail: legezajul@ukr.net

1. Анотація до курсу

Вивчення курсу дозволяє вирішити проблеми встановлення сутності та складових екологічної правосуб'єктності громадян, визначити правового забезпечення реалізації екологічних прав громадян, в тому числі права громадян на доступ у здійсненні нормативного обговорення управлінських рішень, пов'язаних із використання природних ресурсів та природних об'єктів як національного багатства України.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - сформулювати у здобувачів освіти комплексне уявлення про встановлення особливостей реалізації правового статусу громадян в екологічних правовідносинах та їх трансформації в умовах євроінтеграції України.

Використовувати засвоєні знання для розв'язання нетипових ситуацій, що виникають під час наукової діяльності, а також організувати свою діяльність на основі певного алгоритму; здійснювати самостійні наукові дослідження в цілому, і зокрема, у сфері еколого-енергетичних суспільних відносин

Проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення
Здійснювати критичний аналіз, оцінку й синтез нових та складних ідей в галузі права, сучасних методів досліджень юридичних процесів і явищ
Продукувати нові ідеї, гіпотези, конструкції та правові категорії як системоутворюючі елементи суспільних відносин
Обговорювати актуальні проблеми сучасної юридичної науки у предметній області дослідження. Аргументувати власну точку зору із урахуванням доктринальних положень
Розуміти теоретичні та практичні проблеми правозастосування та правореалізації у сфері еколого-енергетичних суспільних відносин

3. Результати навчання:

Шифр ДРН	Зміст
ДРН ₁	Використовувати засвоєні знання для розв'язання нетипових ситуацій реалізації форм та змісту публічного управління у сфері забезпечення та захисту екологічних прав громадян
ДРН ₂	Проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення для характеристики системи суб'єктів публічного управління у сфері реалізації та захисту екологічних прав громадян
ДРН ₃	Кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в у дозвільно-ліцензійній сфері реалізації екологічних прав громадян
ДРН ₄	Здійснювати критичний аналіз особливостей реалізації права громадян на здійснення загального і спеціального природокористування
ДРН ₅	Продукувати нові ідеї, гіпотези, конструкції та правові категорії у сфері захисту екологічних прав громадян України
ДРН ₆	Розуміти теоретичні та практичні проблеми правозастосування з питань врегулювання публічно-правових та приватно-правових спорів у сфері охорони довкілля
ДРН ₇	Розуміти теоретичні та практичні проблеми правозастосування з питань врегулювання спорів у сфері охорони довкілля у практиці Європейського Суду з прав людини

4. Структура курсу.

ЛЕКЦІЇ

1. Екологічна правосуб'єктність громадян

1.1 Правове забезпечення реалізації екологічних прав громадян

1.2 Гарантії правового захисту екологічних прав громадян

2. Система суб'єктів публічного управління у сфері реалізації та захисту екологічних права громадян

2.1 Форми та зміст публічного управління у сфері забезпечення та захисту екологічних прав громадян

2.2 Громадянин як учасник дозвільно-ліцензійних природоресурсних правовідносин

2.3 Право громадян на здійснення загального і спеціального природокористування

3. Судовий захист екологічних прав громадян : досвід України та країн Європейського Союзу

СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ

ОВЕ-1 – Екологічні права : поняття та система

ОВЕ-2 – Право громадян на екологічну інформацію

ОВЕ-3 – Міжнародно-правові стандарти реалізації та захисту права людини на безпечне та сприятливе довкілля

ОВЕ-4 – Судовий та позасудовий порядок розгляду та вирішення спорів у сфері захисту права людини на безпечне довкілля

ОВЕ-5 – Механізм юридичної відповідальності за вчинення правопорушення у сфері захисту довкілля

ОВЕ-6 – Напрями оптимізації здійснення публічного управління у сфері захисту права на безпечне довкілля

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Спеціально обладнана проектором аудиторія 10/307 для проведення лекційних та семінарських занять.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс 365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувач може отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів. Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент має право виконувати підсумкову комплексну контрольну роботу за дисципліною, яка містить завдання, що охоплюють дисциплінарні результати навчання.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Підсумковий контроль за дисципліною відбувається у формі усної презентації здобувача, що супроводжується візуальною презентацією. Максимальна кількість балів за екзамен – 100.
--	---

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка».

http://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/System_of_prevention_and_detection_of_plagiarism.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка мінімум один раз на тиждень поштової скриньки на Офіс 365 та перегляд новин на Телеграм-каналі, створеному для даного курсу.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Правовий режим використання об'єктів енергетики» (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або у месенджері Telegram.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим – в оффлайн або онлайн режимі.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Правовий режим використання об'єктів енергетики».

8. Методи навчання

Під час *лекційних та практичних занять* будуть застосовані такі методи навчання: пояснення, розповідь, навчальна дискусія, ілюстрування, самостійне спостереження, метод

аналізу, обговорення, метод порівняння, метод узагальнення, метод виокремлення основного, обговорення, контент-аналіз.

9. Ресурси і література

Базова:

1. Легеца Ю. О. Публічне управління у сфері використання природних ресурсів: адміністративно-правові засади: монографія. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 432 с.
2. Кучма К. С., Легеца Ю. О. Адміністративно-правове регулювання відносин у сфері екології та природних ресурсів: процедурний аспект : монографія. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2017. 192 с.
3. Hladii O. V., Leheza Y. O. Administrative and legal regime of the using and protection of technological fields : monograph. Riga : Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2017. 188 p.
4. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 47. Ст. 256.
5. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 48. Ст. 650.
6. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1997. № 24. Ст. 170.
7. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41. Ст. 546.
8. Про ратифікацію Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля: Закон України від 06.07.1999 р. № 832-ХІV. Відомості Верховної Ради України. 1999. № 34. Ст. 296.
9. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 № 2059-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2017. № 29. Ст. 315.

Додаткова:

1. Вівчаренко О. А. Правова охорона земель України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2013. 446 с.
2. Вівчаренко О. А. Земля України потребує правової охорони. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2008. Вип. 20. С. 146–150.
3. Віденська конвенція про цивільну відповідальність за ядерну шкоду [Електронний ресурс]. *Законодавство України : офіц. сайт*. URL : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_006.
4. Віхляев М. Ю. Адміністративна відповідальність громадських об'єднань в Україні: проблеми нормативно-правового регулювання в контексті вступу в дію нового Закону України «Про громадські об'єднання». *Віче*. 2013. № 10. С. 11–13.
5. Віхрова І. О. Адміністративно-господарські санкції як заходи господарсько-правової відповідальності. *Часопис Київського університету права*. 2015. № 2. С. 151–155.
6. Водний кодекс України № 213/95-ВР від 06.06.1995. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 24. Ст. 189.
7. Володін П. В. Проблема формування екологічної свідомості особи. *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2009. Вип. 37. С. 43–52.
8. Всеєвропейська стратегія збереження біологічного і ландшафтного різноманіття : прийнята в м. Софія 23–25 жовтня 1995 р. [Електронний ресурс]. *Законодавство України : офіц. сайт*. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_711
9. Всеукраїнська екологічна ліга: 20 років задля збереження довкілля [Електронний ресурс]. URL : <http://www.ecoleague.net/pro-vel>